

Sajtóközlemény
Luxembourg, 2020. október 6.

Műanyag csomagolási hulladékok: az Uniónak növelnie kell az újrafeldolgozás arányát, ha el akarja érni ambiciózus céljait

Az Európai Számvevőszék új áttekintése szerint komoly a veszélye, hogy az Uniónak nem sikerül teljesítenie a műanyag csomagolások újrafeldolgozása kapcsán 2025-re és 2030-ra kitűzött célértékeit. A műanyagok újrafeldolgozására irányuló jogi keret 2018. évi frissítése már az Unió fokozott ambícióit tükrözi és segíthet az újrafeldolgozási kapacitás növelésében. Nem szabad azonban alábecsülni a tagállamok előtt álló feladatot. Az újrafeldolgozásra vonatkozó új, pontosabb beszámolási szabályok és a műanyag hulladék-kivitel szabályozásának szigorítása miatt Unió-szerte csökkenni fog a bejelentett újrafeldolgozási arány. Ezért a számvevők szerint összehangolt fellépésre lesz szükség ahhoz, hogy az Unió öt-tíz éven belül meg tudja valósítani kitűzött céljait.

Az Unióban a csomagolások (pl. joghurtos poharak és vizes palackok) teszik ki a felhasznált műanyagok mintegy 40%-át és a keletkező műanyag hulladék több mint 60%-át. A műanyag csomagolás egyúttal a legalacsonyabb uniós újrafeldolgozási aránnyal (alig több mint 40%) rendelkező csomagolástípus. Ennek az egyre súlyosabb hulladékproblémának a kezelése érdekében az Európai Bizottság 2018-ban elfogadta az úgynevezett műanyag-stratégiát, amely módosította a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 1994-es irányelvet (PPWD), és több mint kétszeresére – 2025-ig 50%-ra, sőt 2030-ig 55%-ra – növelte a jelenlegi újrafeldolgozási célértéket. E célértékek teljesítése jelentős lépés lenne az Unió körforgásos gazdaságra vonatkozó céljainak elérése felé.

„Az Unió csak úgy lesz képes elérni a műanyag csomagolások újrafeldolgozásával kapcsolatos új céljait, ha visszajára fordítja a jelenlegi helyzetet, amikor is több hulladék kerül az égetőbe, mint újrahasznosításra. Ez hatalmas feladatot jelent – nyilatkozta Samo Jereb, az áttekintésért felelős számvevőszéki tag. – A COVID-járványt kísérő egészségügyi aggályok közepette ismét megugrott az egyszer használatos fogyasztási cikkek használata, ami újra ráirányítja a figyelmet arra, hogy a

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által közzétett áttekintésről. Az áttekintés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

műanyagok jóformán megkerülhetetlen elemei a gazdaságainknak, ugyanakkor egyre nagyobb veszélyt jelentenek a környezetre.”

Az elmúlt években az Unió megpróbálta orvosolni a csomagolási hulladék szabályozási keretének hiányosságait. A Bizottság tervei között szerepel a csomagolástervezési szabályok (az ún. lényeges követelmények) felülvizsgálata, mivel azok gyakorlati végrehajtását jelenleg lehetetlennek tartja. A számvevők szerint így a csomagolástervezés során nagyobb hangsúlyt kaphat az újrafeldolgozhatóság, és az új szabályok ösztönözhetik az újrahasználatot. Az új uniós szabályok a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszereket is harmonizálnák és megerősítenék, hogy azok (pl. díjmodulációs rendszerek vagy akár betétdíjas rendszerek révén) jobban segítsék az újrafeldolgozhatóságot, és ne csak a csomagolás súlyának csökkentésére törekedjenek, amint most a többség teszi. Ez a változtatás is nélkülözhetetlen az új újrafeldolgozási célok eléréséhez.

A PPWD-irányelv módosítása szigorította az újrafeldolgozási arányok kiszámítására vonatkozó követelményeket. Jelenleg a tagállami adatok nem igazán pontosak és lehetetlen összehasonlítani őket. Az új számítási módszerek remélhetőleg megbízhatóbb képet adnak majd arról, hogy ténylegesen milyen arányban hasznosítják újra a műanyag csomagolásokat. Becslések szerint emiatt nagymértékben – a jelenlegi 42%-ról alig 30%-ra – visszaeshetnek a bejelentett újrafeldolgozási adatok.

Az uniós újrafeldolgozási kapacitás növelésének nehézségeit tovább tetézi az új, hamarosan hatályba lépő Bázeli Egyezmény, amely szigorúbb feltételekhez köti a műanyag hulladékok külföldre szállítását. Műanyag csomagolási hulladékok kezelésében és újrafeldolgozási célértékeik elérésében az uniós tagállamok nagymértékben támaszkodnak az Unión kívüli országokra. A műanyag csomagolási hulladék bejelentett uniós újrafeldolgozási arányának közel harmadát a harmadik országokba irányuló újrafeldolgozási célú szállítmányok teszik ki. 2021 januárjától azonban javarészt tilos lesz a műanyag hulladékok szállítása. A számvevők szerint mindez – az uniós belüli kezelési kapacitás hiányával együttesen – szintén veszélyezteti az új célértékek elérését. Emellett így gyakoribbá válhatnak az illegális szállítások és a hulladékkal összefüggő bűncselekmények, amelyekkel szemben az uniós jogszabályi keret nem tud eredményesen fellépni.

Az Unió azon törekvése, hogy javítsa a műanyag csomagolás újrafeldolgozásában nyújtott teljesítményét, híven tükrözi a műanyagok jelentette környezeti kihívás léptékét. Új koncepciója révén az Uniónak lehetősége nyílik arra, hogy szert tegyen az elsőként lépő előnyére és megerősítse globális vezető pozícióját a műanyag csomagolás újrafeldolgozása terén. A leküzdendő problémák és hiányosságok ismeretében azonban féltő, hogy az uniós tagállamoknak nem sikerül majd teljesíteniük az új célértékeket. A számvevők hangsúlyozzák: komoly és összehangolt fellépésre lesz szükség ahhoz, hogy az Unió 2030-ig közel kétszeresére növelhesse az újrafeldolgozott műanyag csomagolási hulladék mennyiségét.

A szerkesztők figyelmébe

„A műanyag hulladékok problémájának leküzdésére irányuló uniós intézkedések” című számvevőszéki áttekintés 23 uniós nyelven érhető el a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu). Ez a dokumentum nem ellenőrzési jelentés, hanem főként nyilvánosan elérhető információkon, illetve kifejezetten erre a célra gyűjtött anyagokon alapuló áttekintés. Az áttekintés mindazonáltal időszerű, mivel az Uniós kiadások jövőbeli prioritásainak kialakítása jelenleg zajlik, és most születnek döntések lényeges szakpolitikai területek reformjáról.

A COVID-19 világjárvány kapcsán hozott számvevőszéki intézkedésekről [itt](#) található tájékoztatást.

Az áttekintéssel kapcsolatban a sajtó rendelkezésére áll:

Vincent Bourgeais – E: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47 502 / M: (+352) 691 551 502